

Årsrapport-orientering KM 2013

Jens-Petter Johnsen, direktør i Kirkerådet 12.04.13

Kjære delegater, dere har alle fått Årsrapporten for 2012.

Kort oppsummert forteller den blant annet at fjoråret var historisk, en 500 år lang historie med statskirke ble forandret etter grunnlovsendringen i mai.

Fjoråret var også preget av innføringen av ny gudstjenesteordning.

Ved årsskiftet ventet fortsatt en tredjedel av norske menigheter på støtte.

Årsmeldingen er behandlet i Kirkerådet.

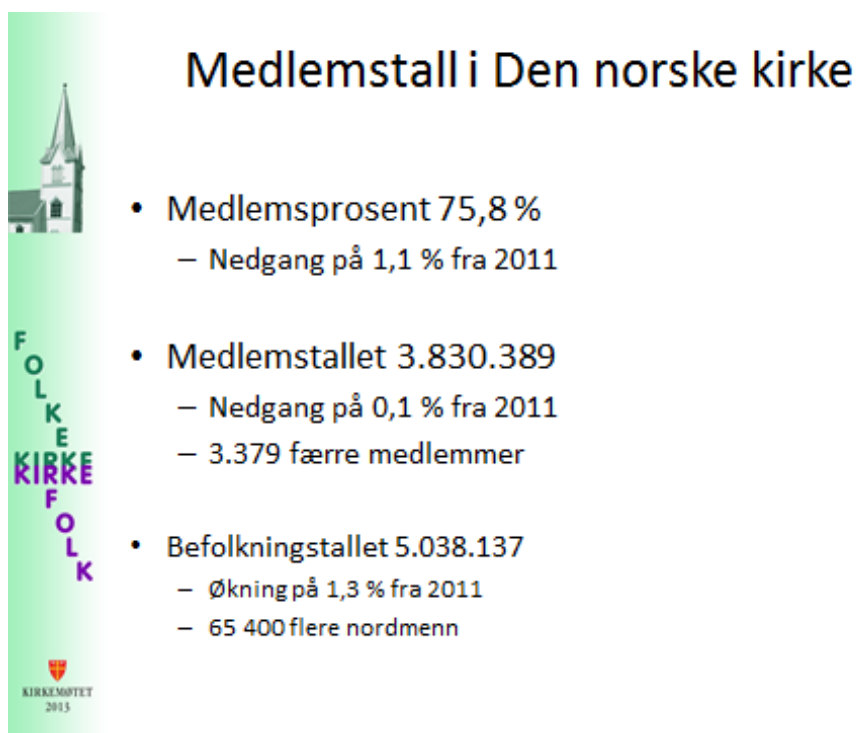
Jeg vil gi noen supplerende opplysninger, særlig på de sakfelt der det er skjedd viktige ting etter årsskiftet.

Men først vil jeg bruke litt tid på kirkelig statistikk.

De foreløpige tallene for 2012 fra Statistisk sentralbyrå er bakgrunnen for denne tilstandsrapporten jeg vil begynne med i min orientering.

Endelige tall legges ut 19. juni.

Tallenes tale

Det er rimelig stabile tall i Den norske kirke.

Som i fjor er vel 3,8 millioner nordmenn medlemmer.

Omtrent 1000 personer meldte seg inn, og 5000 meldte seg ut, dette er også normalt.

Endringen i forhold til tidligere år, handler om prosentandel.

I 2012 var knapt 76 prosent av befolkningen medlemmer, i 2008 var tallet 85 prosent.
Vi nærmer oss tre av fire som er medlemmer av Den norske kirke.

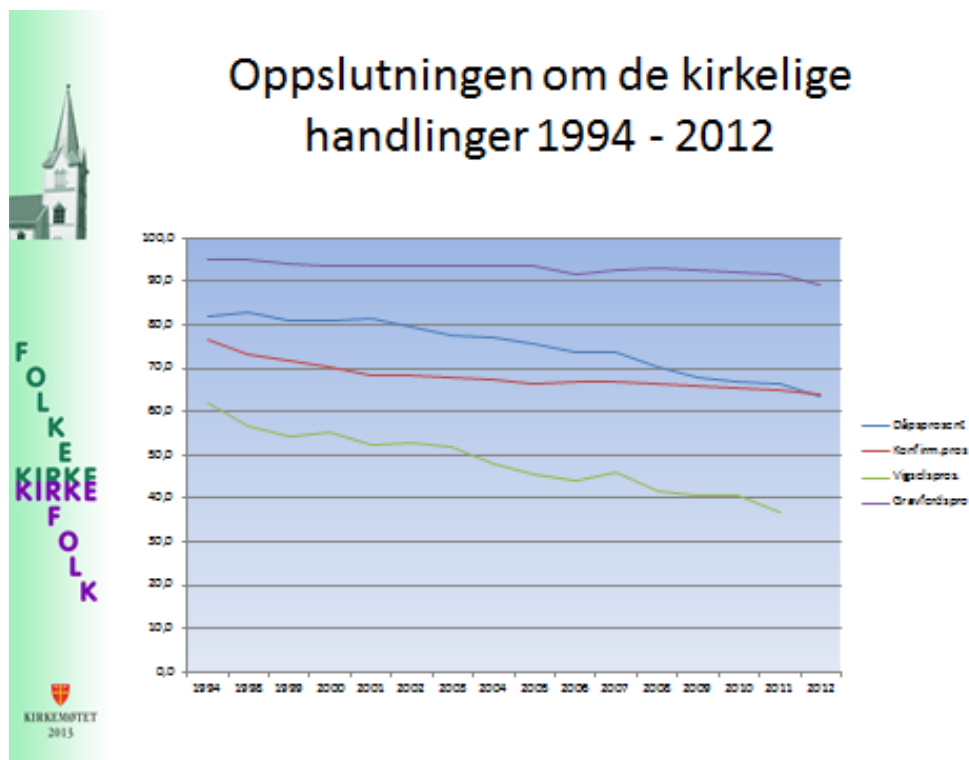
Nedgangen i prosentandelen medlemmer skyldes først og fremst at befolkningsøkningen kommer i grupper av mennesker og tilflyttende av annen religiøs tro.

På den andre siden er det antatt at nær 50 % av innvandrere til Norge har kristen bakgrunn, men hører til i andre kristne trossamfunn.

Derfor den store veksten i Den katolske kirke.

Utfordringen for Den norske kirke er at mange av våre nye landsmenn ikke finner seg til rette i vår kirke og kristendomsform.

Høyeste medlemsprosenten har Nord-Trøndelag og Sogn og Fjordane med 87 prosent, mens medlemsprosenten er lavest i Oslo med 55 prosent.

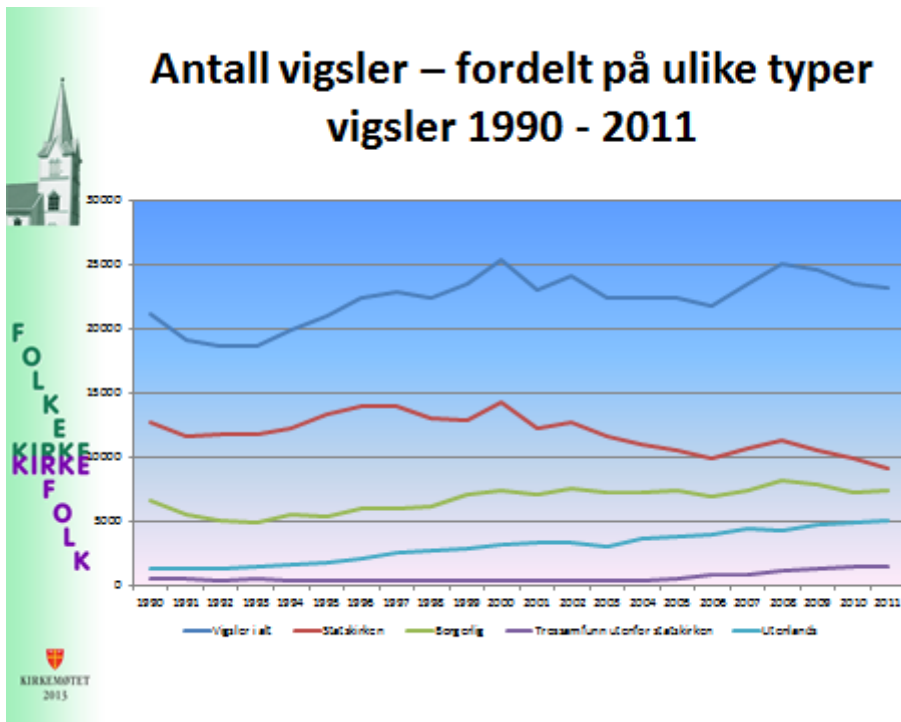
For å begynne med det store bildet, ser dere her grafen for prosentvis oppslutning om «de fire store», fra øverst og nedover står linjene for gravferd, dåp, konfirmasjon og vigsel.

Det er lett å se at vi er rimelig stabile på særlig gravferd og konfirmasjon.

Den svake nedgangen kan i stor grad forklares med at det er prosentvis færre nordmenn som er medlem av Den norske kirke.

Fortsatt er det slik at langt de fleste medlemmene velger kirken som sted for de store livsbegivenhetene.

Det mest urovekkende med folks tilhørighet til kirken gjennom seremonier, er vigselsallene.

Diagrammet viser det gledelige i at antall vigslar totalt har økt med nesten 10 prosent de siste 20 årene.

Men de kirkelige vigslene har gått ned med 28 prosent.

Både borgerlige vigslar og vigslar i andre trossamfunn har økt, mens den store suksessen er vigslar i utlandet – økningen er her på 290 prosent.

Sjømannskirken har omtrent hver fjerde av disse utenlandsvigslene.

Det er vanskelig å gi en god forklaring på hvorfor få og stadig færre velger tradisjonell kirkelig vigsel.

Det er nå bare omtrent hver tredje vigsel som forrettes i kirken.

Det kan være flere årsaker til det, men jeg vil peke på at kirkebryllup forbindes med store feiringer.

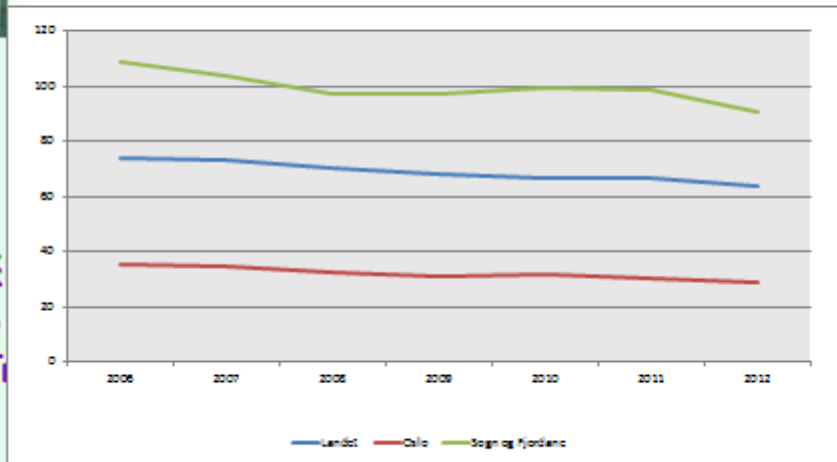
Jeg tror det er på tide at vi som kirke tilbyr en vielse med mindre pomp og prakt, et mer nøkternt tilbud til de som ønsker det.

Kontorvigsel var det noe som het før.

Det er dog kanskje litt for nøkternt.

Døpte i prosent av antall fødte

Dåpsprosenten går også nedover – og det er knapt 2/3 av alle fødte som blir døpt.

Den blå linjen viser utviklingen fra 2006 til 2012 for hele landet.

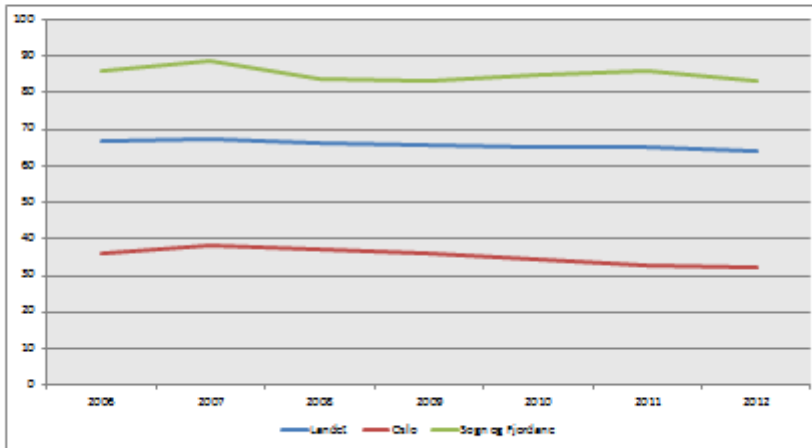
Mens den røde viser utviklingen i Oslo og den grønne utviklingen i Sogn og Fjordane.

Kontrastene i landet er store: mens dåpsprosenten i Sogn og Fjordane lå på 90 prosent, lå den i Oslo på knapt 29 prosent av alle fødte.

Ser vi på antall døpte i forhold til de som det første året står som medlemmer eller tilhørige - der minst en av foreldrene står som medlem i Den norske kirke - øker dåpsprosenten markant til 87 %. Dette viser at foreldre som er medlemmer i stor grad døver sine barn.

Konfirmerte i prosent av alle 15-åringer

Kirkens 15-årige medlemmer velger i høy grad å bli konfirmert, til sammen vel 41 000 ungdommer i fjor.

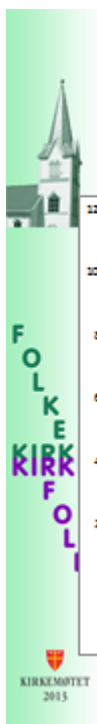
87,5 prosent av medlemmene konfirmeres.

Dersom vi tar med de som står som tilhørig, synker konfirmasjonsprosenten til 77 prosent.

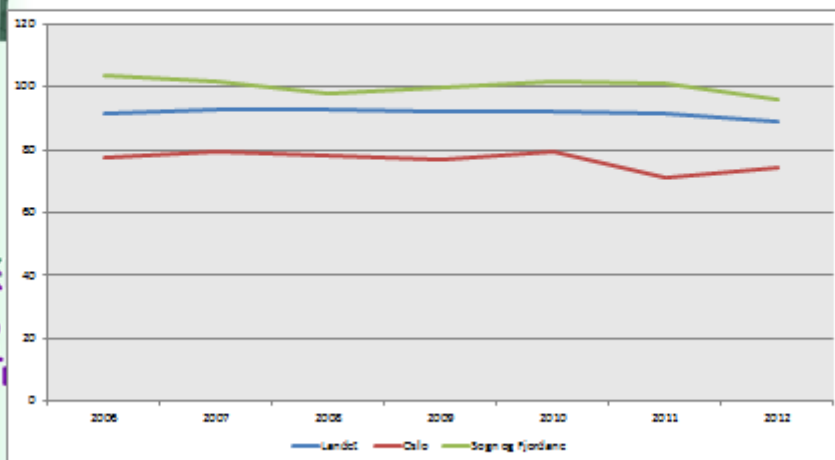
Det er - ikke overraskende - en klar sammenheng mellom dåp og konfirmasjon.

Det er store forskjeller på oppslutningen om konfirmasjon i ulike områder i landet.

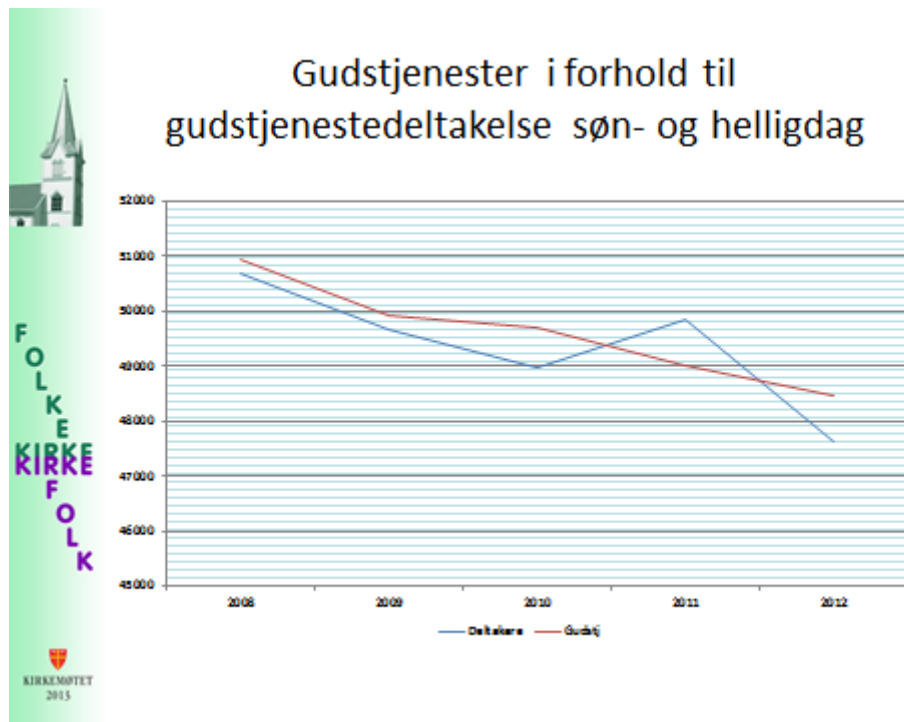
Oslo ligger markant nederst med 32 prosent, mens på Vestlandet lå flere fylker over 80 prosent. Vi minner om at dette er prosent av årskullet, og ikke målt i forhold til kirkemedlemmer.

Kirkelige gravferder i prosent av alle døde

Den kirkelige gravferdsprosenten ligger like under 90 prosent.
 I mange fylker ligger den nesten opp mot 100 prosent, mens den i Oslo nå ligger under 75 prosent.
 Som vi så, er 76 prosent av den samlede befolkningen medlemmer, så det er langt flere enn bare medlemmene som får en kirkelig gravferd.

Diagrammet forsøker å vise antall gudstjenester og deltakelse på søndager og helligdager 2008-2012.

Mens antall gudstjenester viser en jevn nedgang disse årene, har deltakelsen hatt en noe annen kurve, en tydelig oppgang fra 2010 til 2011, men en brattere nedgang i 2012. 2011 var et spesielt år.

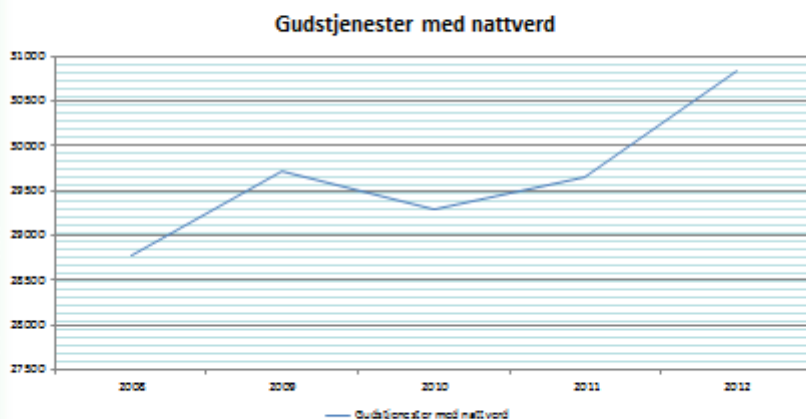
Gudstjenesten er kirkens sentrale samlingspunkt.
 64 300 gudstjenester ble avholdt i 2012 med over seks millioner deltakere.
 I snitt er 94 personer til stede på hver gudstjeneste, tallet var 95 i 2011.

Det ble avholdt nesten to prosent færre gudstjenester i 2012 i forhold til året før, og med en nedgang i gudstjenestedeltakelsen på 3,7 prosent.
 I snitt ble det feiret én færre gudstjeneste per sokn.

Vi kan så langt ikke se at gudstjenestereformen har hatt noen effekt på besøkstallene.
 Men vi har forventninger til større oppslutning når menigheten blir mer involvert i og bedre kjent med den nye gudstjenesten.
 Skreddersydde opplegg for ulike målgrupper øker gudstjenesteoppslutningen, dette erfarer vi i trosopplæringsmenigheter.
 Her ligger det et potensial for vekst.

Antall nattverd gudstjenester

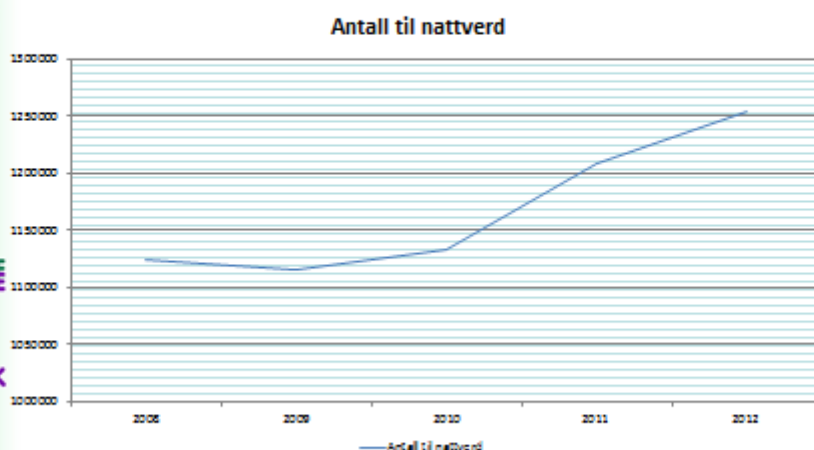

Jeg vil avslutte denne tallgjennomgangen med å vise bilder der pilen går optimistisk i været. Det gjelder nattverd gudstjenester.

45 prosent av alle gudstjenestene feires nå med nattverd, det er sju prosent flere enn for fem år siden, eller 2000 flere i antall.

Antall nattverd gjester

Med flere nattverd gudstjenester går også flere fram for å motta Jesu legeme og blod. I løpet av fem år har tallet økt med 11 prosent, det tilsvarer 130 000 flere til nattverd siden 2008.

Det er viktig å minne om at ikke alle grafene utenom nattverden peker nedover. For selv om seks av ti menigheter opplevde tilbakegang, hadde også fire av ti en vekst. 33 sokn hadde til og med en vekst på over 40 prosent.

Måltrettet arbeid er trolig en vesentlig årsak til den gode veksten, her har de menighetene som lykkes helt sikkert noe kunnskap å dele med de som sliter.

De siste årene har det vært mye i mediene om hvordan katolikkene har stappfulle kirker både på vanlige søndager og i høytiden.

I påsken uttalte en katolsk prest i et intervju på TV om den store gudstjenestedeltakelsen i deres kirker i forhold til i Den norske kirke.

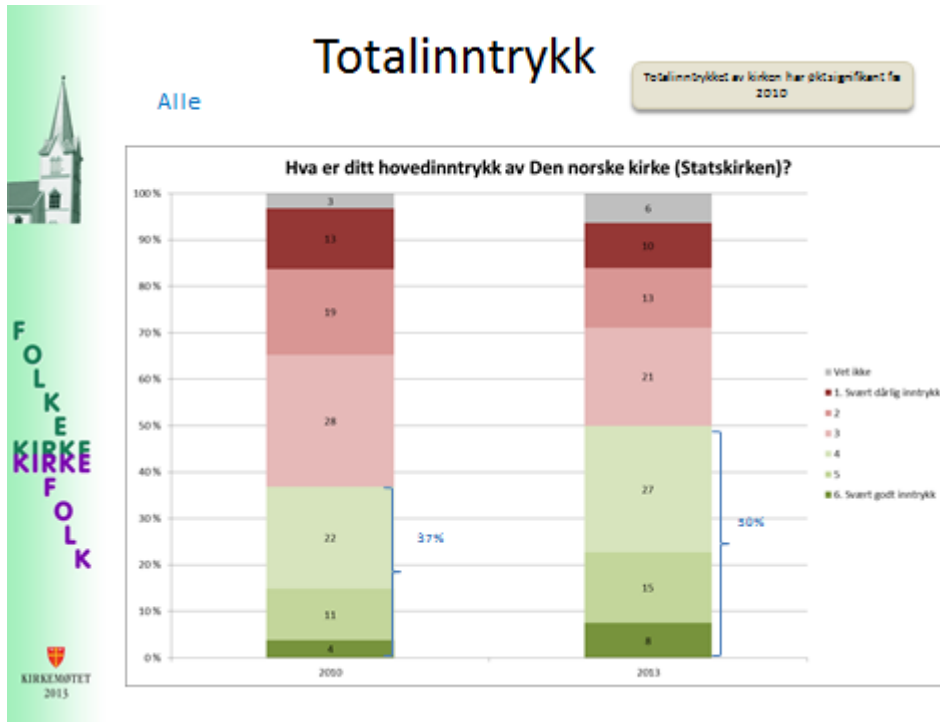
Han sa noe slikt som: «Den norske kirke må gjøre som oss, - det må være obligatorisk å gå til messe!» Og biskop Bernt Eidsvig har tidligere uttalt at det er gudstjenestedeltakelsen som kommer til å avgjøre Den norske kirkes fremtid.

Verdt å reflektere over!

Bedre omdømme

I forbindelse med Kirkemøtet i 2011 presenterte Kirkerådet en omdømmeundersøkelse av Den norske kirke.

De som svarte på undersøkelsen, ga en nokså lunken tilbakemelding når de ble spurt om sitt inntrykk av Den norske kirke.

I begynnelsen av februar i år gjentok vi den samme undersøkelsen.

Resultatet er oppmuntrende.

Forrige gang vi spurte, sa bare 37 prosent at de hadde et godt inntrykk av kirken.

Nå svarer halvparten at totalinntrykket av Den norske kirke er godt, meget godt eller svært godt.

Denne positive utviklingen viser seg også når vi spør hvilke ord de spurte forbinder med Den norske kirke.

Oppfatning av Den norske kirke

Splittet på positiv vs. negativ totaloppfatning av Dnk
– et polarisert bilde

Tradisjonsrik er fortsatt det ordet de fleste forbinder med kirken. Og fortsatt mener mange at kirken er *trangsynt, fordomsfull og ekskluderende*. Men andelen som svarer dette, har minket betraktelig. Og langt flere enn sist forbinder kirken med ord som *trygg, åpen, inkluderende og troverdig*. Faktisk viser undersøkelsen at alle de negative assosiasjonene er markant svekket, mens de positive er tilsvarende styrket.

Også tilliten til Den norske kirkes ledere viser det som i statistikken kalles en signifikant økning. Dette er det enkeltutsagnet om Den norske kirke som går mest fram. Dette er også den enkeltfaktoren som betyr mest for det samlede inntrykket av Den norske kirke. Det er noe dristig å peke på hva framgangen skyldes. Kirken har mange ledere. Men siden forrige gang vi spurte er stillingen som ledende biskop blitt etablert.

Da vi for to år siden presenterte forrige omdømmeundersøkelse, kunne vi sammenligne den med Innbyggerundersøkelsen, utført av Direktoratet for forvaltning og IKT. I denne brukerundersøkelsen lå Den norske kirke helt på topp, sammenlignet med en rekke offentlige tjenesteytere. Årets Innbyggerundersøkelse presenteres i juni, vi håper resultatet da viser at folk i møte med våre ansatte rundt omkring i Kirke-Norge fortsatt er fornøyd.

IKT og kommunikasjon

I slutten av februar skrev Kirkerådet under en stor kontrakt på utvikling av nye nettløsninger for Den norske kirke.

Løsningene skal både omfatte nye Internett-sider og et intranett for hele Den norske kirke.

Kirkerådet har forberedt anskaffelsen av intranett og nye Internett-sider i tre år. Folk fra hele kirken har vært involvert i arbeidet og det er godt forankret i hele organisasjonen.

Så langt har vi ikke fått den nødvendige statlige bevilgningen som må til om vi skal kunne realisere tiltaket.

I kontrakten som er skrevet med leverandøren Making Waves, har vi derfor tatt forbehold om

finansiering.

Making Waves har i tillegg forpliktet seg til å stå ved tilbudet ett år fram i tid.

Den dagen pengene ligger på bordet, er vi klare til å sette i gang.

Den norske kirkes IKT-strategi står fast.

Sammen med KA er vi kommet flere skritt videre på veien mot å realisere visjonen om å samle kirken til ett IKT-rike.

Departementet har gitt Kirkerådet fullmakt til å gå inn på eiersiden i Kirkepartner.

Kirkepartner er et internt selskap som skal levere IKT-tjenester til hele Den norske kirke.

Opplysningsvesenets fond vil gå inn som investor i selskapet, og vi er i rute til å få selskapet i drift innen 1.1.2014.

Kirkens nasjonale IKT-satsing har en rekke underprosjekter.

Inter- og intranettprosjektet er særlig viktig.

Det er det vi har brukt mest ressurser på.

Vi ønsker å bli mer moderne og mer tilgjengelige på nett.

Vi vil henvende oss til folkekirkenes medlemmer, til dåpsforeldre og til dem som er i sorg.

Vi vil peke på Jesus og invitere inn i kirkens fellesskap lokalt.

Da er det viktig at kirkens mange nettsider henger sammen.

Vi må ha en gjenkjennelig profil med rom for lokale tilpasninger.

Vi skal dele innhold og gode ideer.

De som har lite ressurser, skal få hjelp til å snekre gode nettsider med enkle midler.

Etter grunnlovsendringene står kirken overfor krevende organisasjonsmessige endringer.

Moderne teknologi vil gjøre det mulig å koordinere innsatsen til kirkens ansatte og mange tusen tillitsvalgte og frivillige medarbeidere på nye og mer effektive måter – i det daglige og når krisen inntreffer, lokalt eller nasjonalt.

IKT i kirken er kirkeordning i praksis.

Helhetlige IKT-løsninger bidrar til utviklingen av en mer fristilt og enhetlig organisasjon.

Kirkeordning

Kirkeordning er egen sak under dette Kirkemøtet.

Jeg skal ikke gå inn i kirkemøtesaken.

Kirkerådets Arbeidsutvalg har imidlertid bedt meg orientere om hva slags utredninger vi antar det vil være behov for kommende årene, slik disse foreløpig har vært drøftet med Arbeidsutvalget.

Hvilke utredninger vi vil trenge, avhenger naturlig nok av hvilke vedtak Kirkemøtet fatter de nærmeste årene.

Den politiske situasjonen etter kirkeforlikets utløp og fremdriften i de politiske vedtakene som vil bli fattet, er selvsagt helt avgjørende.

Derfor er det ikke mulig å legge en endelig tidsplan for dette.

Der vi angir Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet, er dette ikke avklart med departementet.

Den listen jeg nå presenterer, er ikke prioritert.

Det må Kirkerådet gjøre.

Den antydte tidsplanen viser først og fremst at dette vil ta tid.

Noen ting må ta lang tid.

Andre ting kan tas raskt.

Til sammen snakker vi antydningvis om en seksårsperiode.

Det er Kirkemøtene, og mellom disse Kirkerådet i nært samarbeid med sekretariatet, som har ansvar for å velge tempo, fatte rette beslutninger om arbeidsprosesser og rekkefølge i arbeidet med ny kirkeordning.

Vi ønsker at utredninger og vedtak skal finne sted i en åpen, bred og involverende prosess. Det gir et lengre tidsperspektiv, men også tryggere forankring for Kirkemøtets beslutninger. Høringer er derfor en viktig del av de enkelte prosessene. Og de fleste sakene krever Kirkemøtebehandling.

Dette handler om et stort saksfelt, og jeg vil ikke omtale alle utredningsbehov. Men vi ser for oss utredningsbehov på tre saksområder:

1. Rettssubjekt, virksomhets- og arbeidsgiveransvar
2. Lovgivning
3. Organisasjonsstruktur og oppgavefordeling

Saksområde 1: Rettssubjekt, virksomhets- og arbeidsgiveransvar

- Hvis Kirkemøtet vedtar det Kirkerådet foreslår:
- FAD utreder opprettelse av Den norske kirke som rettssubjekt og overføring av virksomhets- og arbeidsgiveransvaret for presteskaper og de sentrale og regionale organene til kirkelig myndighet.
Dette skjer i nær kontakt med kirkens organer.
- Lovforslag sendes på bred høring
- Proposisjonen behandles i Kirkemøtet før lovvedtak fattes i Stortinget
- Kirkerådet utreder og forbereder mottaket av arbeidsgiveransvaret for prestene og de andre statlig tilsatte
- Iverksetting av Stortingets lovvedtak

På bakgrunn av et vedtak i Kirkemøtet, vil Kirkerådet raskt be Regjeringen fremme et lovforslag. Dette lovforslaget gir det rettslige grunnlaget for et nasjonalt rettssubjekt og overføring av virksomhets- og arbeidsgiveransvaret. Dette vil innebære en endring i nåværende kirkelov.

Vi ser det som tjenlig å kunne benytte den kompetansen på arbeidsgiversiden som finnes i kirken i dag, når vi skal utvikle og utøve arbeidsgiveransvaret. Vi antar også at det i rammen av det foreslåtte vedtaket kan finnes løsninger for å utvikle samordning av og felles arbeidsgiveransvar ved delegasjon av ansvar og myndighet.

Saksområde 2: Lovgivning

- FAD utreder og fremmer forslag til rammelov for Den norske kirke.
Dette skjer i nært samarbeid med kirkelige organer.
- Lovproposisjonen behandles av Kirkemøtet før lovvedtak i Stortinget
- Kirkerådet utreder og fremmer forslag til kirkeordning (overordnede regelverk for Den norske kirke)
- Kirkemøtet vedtar endelig den typen forfatningsbestemmelser som har hjemmel i den nye kirkeloven
- Kirkerådet utreder og Kirkemøtet fastsetter forskrifter og nærmere regler (underliggende regelverk) med hjemmel i den nye kirkeforfatningen
- Ny kirkelov og eget kirkelig regelverk trer i kraft

Saksområde 3: Organisasjonsstruktur og oppgavefordeling

- Kirkerådet forestår videre utredning av Den norske kirkes organisasjonsstruktur
- I dette ligger eventuelle alternative organer eller ordninger for samordning og/eller sammenslåing av arbeidsgiveransvaret
- Kirkerådet forestår en gjennomgang av nasjonale og regionale organers ansvar og oppgaver i en ny kirkeordning, og deres forhold til hverandre
- Kirkerådet forestår en utredning av ledelse i en endret kirkeordning. I dette ligger også hvordan tilsynet skal forstås.
- Utrede ulike sider ved kirkelig finansiering og økonomiflyt

Lettbeint og lekkert

Endringene står i kø for Den norske kirke i årene som kommer.

Vi ser endel konturer av landskapet som ligger foran, samtidig som mange viktige spørsmål ennå ikke er avklart.

Det som er sikkert er at Kirkemøtet og Kirkerådet vil måtte ivareta ansvar og oppgaver på det administrative området som staten til nå har utført på kirkens vegne.

Arbeidsgiveransvar, lønn, regnskap og revisjon, IKT, og ikke minst økonomistyring med prioriteringer innenfor tilgjengelige ressurser, er eksempler på dette.

I arbeidet med kirkeordning er det sentralt at kirkens strukturer legger til rette for mer diakoni, god trosopplæring, givende gudstjenester, bred kontakt med alle døpte og flere til – og dyktig ledelse.

Vi trenger at kirken er en attraktiv og god arbeidsplass.

Vi bærer et stort ansvar for å arbeide fram en hensiktsmessig og fokusert folkekirke.

Når det gjelder kapasitet og kompetanse blir det viktig å finne en balanse mellom slagkraft og gjennomføringsevne på den ene siden, og kostnadseffektivitet og nøkternhet på den andre.

Derfor vil et organiserende ideal være lettbeint og lekkert.

Det betyr at vi hele tiden må etterstrebe fleksible løsninger framfor fastlåste og stive.

Enkle og intuitive løsninger framfor kompliserte.

Billige framfor dyre samtidig med kvalitet framfor kvantitet.

Alt dette kan sammenfattes i slagordet lettbeint og lekkert.

Bare på denne måten tror vi at vi kan tjene hele kirken på en god måte, samtidig som ressursforbruket blir så lavt som mulig.

Tilstrekkelig til at vi kan levere tjenester av god kvalitet, men enkle og billige nok til at den sentrale kirke ikke stjeler ressurser som utarmer andre deler av virksomheten.

I disse avveiningene vil det ligge store spenninger.

I tiden som kommer vil vi måtte finne konkrete løsninger på mange av avveiningene.

Men vi tror at lettbeint og lekkert vil være en god rettesnor i møte med de mange enkeltspørsmålene vi vil stå overfor.

Gudstjenestereformen

2012 var et år i gudstjenestereformens tegn.

Det har vært mange gode prosesser i menigheter når de har utarbeidet sin lokale grunnordning.

Flere er blitt involvert i samtalen om – og i planlegging og gjennomføring av liturgien.

Dette er noe av det mest vesentlige ved hele reformen, og det lover godt for fremtiden.

Ved årsskiftet hadde mer enn 70 prosent av menighetene fått sin lokale grunnordning godkjent.

Noen tilbakemeldinger går på at liturgiener generelt er blitt for ordrike, og at den endrede rekkefølgen av leddene i dåpsliturgien ikke fungerer godt.

En mindre justering av liturgiener skal skje etter noen år, og da er det viktig å ta vare på de erfaringer som er gjort.

Den liturgiske musikken er til utprøving, og har skapt både kritisk debatt og gitt ny interesse for liturgi.

Noen fremmedgjøres med ny liturgisk musikk, andre opplever det berikende.

Å skifte musikk hver søndag i en og samme menighet, er en dårlig idé, for liturgien trenger tid for å bli innsunget.

Et forskningsprosjekt om liturgisk musikk er allerede igangsatt her i Kristiansand.

Både vår egen erfaring og våre søsterkirkers erfaring sier at en gudstjenestereform er krevende og en sårbar prosess.

Å endre liturgi og liturgisk musikk skaper engasjement og deltagelse hos noen, men øker avstand og opplevelse av å være utenfor hos andre.

Å gjøre gudstjenestereformen til en god reform er nå en stor utfordring for våre menigheter.

Endelig ny salmebok

En viktig del av gudstjenestereformen, er utviklingen av ny salmebok.

Og nå er det like før - 1. desember blir *Norsk salmebok 2013* tatt i bruk i kirker over hele landet – der hvor menighetsmøtet har bestemt at de vil ha ny salmebok fra første stund.

At en ny salmebok tas i bruk, er en begivenhet i kirken.

I forrige århundre skjedde det bare tre ganger: *Nynorsk Salmebok* kom i 1925, *Landstads reviderte* i 1926 og *Norsk Salmebok* i 1985.

Kirkens nasjonale salmebok forvalter en viktig del av kulturarven og trosarven, nemlig den kristne kirkesangen gjennom hele kirkens historie – selvsagt med hovedvekt på det som er blitt skapt og brukt i vårt eget land.

Men salmeutvalget vitner også om en sterk bevissthet om at kirken er global og uten landegrenser.

Den nye salmeboka har en langt større sjangerbredde enn tidligere salmebøker.

Her står de tradisjonelle salmene side om side med gospel, spirituals, moderne lovsanger, viser, afrikanske, latin-amerikanske og asiatiske salmer.

Det er salmer på de tre samiske språkene og kvensk, samtidig som salmer på engelsk og andre fremmedspråk er kommet med.

Dette vet selvsagt Kirkemøtet godt, siden det er dere som vedtok innholdet i boka for ett år siden.

Vi har fått mange forventningsfulle henvendelser fra menigheter og fellesråd som gleder seg til å ta salmeboka i bruk.

Norsk salmebok kommer i fem utgaver i løpet av året: vanlig menighetsutgave, storskriftutgave, i pocketutgave, gaveinnbundet med kassett og med besifring.

Alle varianter av boka vil være på lager 15. oktober.

Utover høsten er salmeboka tema på flere nasjonale konferanser, og det blir regionale og lokale arrangementer for å skape blest om boka og gjøre den kjent vidt og bredt i kirken.

Abrahams barn

I februar i år dro dialoggruppa Abrahams barn på felles reise til Israel og Palestina.

Abrahams barn består av representanter fra Mellomkirkelig råd, Oslo katolske bispedømme, Islamsk Råd Norge og Det mosaiske trossamfund.

Turen bidro til å ta det interreligiøse arbeidet i Norge enda et skritt framover.

Internasjonalt opplever man at Israel-Palestina-konflikten kaster store skygger over jødisk-kristent-muslimsk samarbeid, og enkelte steder stanser dialoger opp.

Men her hjemme har jøder, kristne og muslimer bestemt oss for at denne konflikten – som vi har så ulike syn på – må føre til mer dialog, ikke mindre.

Mellomkirkelig råd tok tidlig på 90-tallet initiativ til en formalisert dialog på nasjonalt nivå med norske muslimer.

Dette var medvirkende til at Islamsk Råd Norge ble etablert.

I år kan vi feire 20-års jubileum for denne viktige dialogen.

Samisk kirkeråd i Tromsø

Etableringen av Samisk kirkeråds sekretariat i Tromsø har vært arbeidskrevende, men fremstår nå som vellykket.

Fire nye og kompetente medarbeidere er rekruttert.

Ungdomsrådgiver kom på plass i august i fjor, nordsamisk språkkonsulent og samisk trosopplæringsrådgiver begynte i vår.

Og ny sekretær er tilsatt med oppstart 6. mai.

Med det er fem medarbeidere og fire og et halvt årsverk på plass i Tromsø.

Det er som forutsatt jobbet aktivt med å bygge relasjoner til blant annet Sametinget, Kirkelig utdanningscenter i nord, Universitetet i Tromsø og Samisk høgskole.

Samisk kirkeråd jobber også med å styrke relasjoner til de tre nordligste bispedømmene og andre aktører i sør-, lule- og nordsamisk kirkeliv, og dette er en prioritert oppgave i fortsettelsen.

Skaperverk og Bærekraft

For hver gang vi snakker om miljøendringene er Alvoret større enn sist.

Kirkemøtet behandlet satsingen på Skaperverk og Bærekraft på Kirkemøtet i fjor.

Bak oss har vi en femårsperiode med et økumenisk prosjekt kalt Skaperverk og Bærekraft.

Reformen utfordrer vår kirke til kritisk å tenke gjennom alle våre satsingsområder ut fra kallet til å være gode forvaltere av Guds skaperverk.

Miljøendringene rammer alle.

Og de rammer de fattigste sterkest.

Som et av verdens rikeste land er vårt ansvar og vår forpliktelse stor.

Foran oss har vi en fortsettelse av denne tiårige reformen av Skaperverk og Bærekraft.

Klimaregnskap

Kirkemøtet 2012 vedtok at det må utarbeides en egen *klimamelding* for Den norske kirke.

CO₂-utslipp og vårt økologiske fotavtrykk er fysisk og målbart, og kan brukes som en indikator for bærekraft.

CO₂-utslipp må ned og alle må bidra.

Effekten av våre tiltak bør derfor være målbare, og meldingen vil ta sikte på at kirken skal være karbonnøytral.

Dette er krevende og omfattende siden Den norske kirke er en stor og sammensatt organisasjon, men Kirkerådet har startet dialogen med fagmiljøer og bispedømmene rundt dette.

Grønne menigheter

Grønne menigheter er viktig i kirkens arbeid med miljø og forvaltningsspørsmål.

Siden oppstarten i 2006 har det vært en jevn og god økning, i dag er 245 menigheter grønne.

På forrige Kirkemøte ble det vedtatt at antall grønne menigheter skal dobles innen utgangen av 2013.

I dag mangler fortsatt 183 nye grønne menigheter for å nå dette målet.

Vedtaket er satt i sammenheng med en utfordring til bispedømmeråd, fellesråd og menigheter.

Hvert enkelt bispedømme bør sette sine egne realistiske delmål for 2013 og de påfølgende år, for å nå det overordnede målet på landsbasis.

Klimavalg

Dette året er det et særlig fokus på *Klimavalg*.

Fagbevegelsen, miljøvernorganisasjoner og Kirke-Norge står for første gang sammen for å styrke spørsmålene knyttet til miljø i valgkampen i år.

Ut fra at klimaspørsmål er en av de mest påtrengende problemstillinger for verdenssamfunnet, er det viktig at det i valg av våre nasjonale politiske ledere er et tydelig fokus på miljøspørsmål. Den norske kirke har vært aktiv i arbeidet med Klimavalg. Omtrent 40 prosent av de organisasjoner som støtter opp omkring Klimavalg 2013 er kirkelige.

Avslutning

Mål- og resultat- styring er et viktig prinsipp i offentlig forvaltning.

Vi har ulike plan- og rapporteringsverktøy i Kirkerådet for denne virksomheten.

Årsrapporten tydeliggjør dette ved å presentere de hovedmål Kirkerådet satte ved inngangen til 2012.

Årsrapporten skal vise om vi nådde disse målene.

Dette er i seg selv viktige redskap for godt strategisk arbeid og tilsvarende forvaltning, også i en kirke.

Jeg vil likevel avslutte med å sitere fra Vårt Lands intervju med Inge Lønning få uker før han døde.

Det er mye godt å hente fra det intervjuet.

I intervjuet sa han «Det viktigste er det du får, ikke det du får til».

Det er nåde!

Det handler om oss på det personlige plan - i vårt liv og i vår tjeneste.

Men det handler også om vår kirke. Det viktigste er det du får, ikke det du får til!